

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalovanému: **nejvyšší státní zástupce**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, o žalobě na ochranu před nečinností žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2017, č. j. 62 A 11/2017 – 90, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **s e** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Výrokem I. krajský soud rozhodl, že stěžovatel je povinen rozhodnout o žádosti žalobce ze dne 12. 9. 2016 o nahlédnutí do správního spisu sp. zn. 7 Spr 77/2002, a to do patnácti dnů od právní moci napadeného rozsudku. Stěžovateli byla dále uložena povinnost zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 4 424 Kč do třiceti dnů od právní moci napadeného rozsudku, jakož bylo rozhodnuto, že stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. a III.).

[2] Stěžovatel požádal společně s kasační stížností o přiznání jejího odkladného účinku.

[3] V návrhu uvádí, že by výkon a jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, zde žalobci. Napadený rozsudek trpí takovými vadami, pro které nemůže obstát z důvodů blíže specifikovaných v kasační stížnosti. Pokud by postupoval podle výroku I. napadeného rozsudku, tak vydá podle svého názoru rozhodnutí zcela v rozporu se zákonem. I pokud by vydal rozhodnutí o žádosti žalobce o nahlédnutí do spisu ze dne 12. 9. 2016, tak (aniž by předjímal výsledek svého rozhodnutí) lze očekávat, že toto rozhodnutí bude negativní ve smyslu § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). S takovým rozhodnutím by se žalobce zjevně nesmířil a nepochybně by proti němu brojil opravnými prostředky včetně správní žaloby. Nastala by komplikovaná právní situace, a to zejména pokud by byla kasační stížnost úspěšná. Pro žalobce by přiznání odkladného účinku neznamenalou žádnou závažnou újmu, jelikož se domáhá nahlédnutí do spisu již od r. 2002. Pokud by mělo být vyčkáno rozhodnutí o kasační stížnosti, jedná se v tomto kontextu o akceptovatelné časové rozmezí.

[4] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je v souladu s důležitým veřejným zájmem, a to konkrétně zájmem na stabilitě právního prostředí a právních vztahů ve společnosti, a v tomto konkrétním případě konečného vyřešení právní otázky nahlížení do spisu vedeného u Nejvyššího státního zastupitelství.

[5] Stěžovatel v návrhu blíže rozebral test proporcionality. K testu vhodnosti, tj. zdali okamžitý výkon rozhodnutí, omezující určité základní právo, umožňuje dosáhnout sledovaný cíl, uvádí, že nepřiznání odkladného účinku nepovede k dosažení sledovaného cíle. Nejpravděpodobněji by došlo k vydání rozhodnutí dle § 38 odst. 5 správního řádu, které nevede k tomu, čeho chce žalobce dosáhnout.

[6] Dále rozebírá test potřebnosti, tj. zdali je okamžitý výkon rozhodnutí ve vztahu k dotčeným základním právům nejšetnějším z více možných prostředků umožňujících dosažení sledovaného cíle. V tomto případě není více prostředků, jak ze strany žalobce dosáhnout sledovaného cíle (nahlédnutí do spisu). Okamžitý výkon rozhodnutí by nejpravděpodobněji nevedl k tomu, čeho se žalobce domáhá.

[7] V závěru návrhu rozebírá konkrétněji test proporcionality, tj. porovnání závažnosti v kolizi stojícího základního práva a veřejného zájmu. Pokud se porovná na jedné straně zřejmě negativní rozhodnutí stěžovatele o žádosti žalobce ve smyslu výroku I. napadeného rozsudku a vysokou míru pravděpodobnosti vzniku komplikované právní situace v případě vydání takového rozhodnutí a případného úspěchu kasační stížnosti, což není v důležitém veřejném zájmu, a na straně druhé *de facto* zanedbatelný dopad na žalobce, kterému by pravděpodobně nebylo vyhověno, tak se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jeví jako optimální a rozumné řešení. Bylo by tak vyčkáno definitivního rozhodnutí ve věci a návazně na to bude moci být postupováno v intencích rozhodnutí o kasační stížnosti.

[8] Ze shora uvedených důvodů stěžovatel považuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti za odůvodněné.

[9] V souladu s § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s., vyzval soud žalobce, aby se k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjádřil, a to ve lhůtě 10 dnů. Žalobce se v soudem poskytnuté lhůtě nevyjádřil.

[10] Kasační stížnost nemá podle § 107 s. ř. s. odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přičemž užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním

pokračování

odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[11] Vedle formální podmínky, kterou je existence návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, musí být splněny další tři materiální předpoklady pro to, aby bylo možné takovému návrhu vyhovět: a) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, b) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, c) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. usnesení rozšíření senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele může být učiněno pouze v případech zcela výjimečných, kdy Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že není možné obecně definovat výčet případů, který je možné zahrnout k § 73 odst. 2 s. ř. s., protože uvedené ustanovení patří mezi normy s vysoce abstraktní hypotézou.

[12] Nejvyšší správní soud tak v nynější věci jednak posoudil, zda stěžovatel dostatečně tvrdil a prokázal, že by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozsudku krajského soudu pro něho znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, a jednak posoudil, zda přiznání odkladného účinku nekoliduje s některým důležitým veřejným zájmem.

[13] Stěžovatel uvádí, že by v posuzovaném případě mohla nastat s vysokou mírou pravděpodobnosti komplikovaná právní situace. Tato komplikovanost spočívá v tom, že by zřejmě vydal negativní rozhodnutí o žádosti žalobce o nahlédnutí do spisu a následně by byla jeho kasační stížnost úspěšná. Jak již judikoval rozšířený senát v usnesení sp. zn. 10 Ads 99/2014, obtížně řešitelná procesní situace není bezprostředním ohrožením důležitého veřejného zájmu. Ačkoliv se toto usnesení rozšířeného senátu zabývalo případy, kde existovala hrozba dvou odlišných rozhodnutí v téže věci (resp. „obživení“ původně zrušeného rozhodnutí správního orgánu), jsou závěry tohoto usnesení aplikovatelné i na posuzovaný případ. Přestože stěžovatelem předestřená existence možné komplikované právní situace je negativní a nežádoucí, jedná se o důsledek povahy kasační stížnosti jako mimořádného opravného prostředku. Stěžovateli nebylo uloženo napadeným rozsudkem, že má vydat rozhodnutí o určitém obsahu, tudíž je plně v jeho dispozici, jakým způsobem rozhodne o žádosti žalobce ze dne 12. 9. 2016. Ve svém návrhu nepochybně předjímá, jakým způsobem bude postupovat, ale toto tvrzení samo o sobě nemůže představovat odůvodnění odkladného účinku kasační stížnosti.

[14] Soud poměřoval újmu, která hrozí stěžovateli s újmou, která by vznikla přiznáním odkladného účinku ostatním osobám. Stěžovatelem tvrzená hrozba existence komplikované právní situace nepředstavuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Dle shora uvedeného usnesení rozšířeného senátu není existence komplikované právní situace sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, resp. nemůže bez dalšího představovat újmu dosahující intenzity požadované pro přiznání odkladného účinku. Tvrzení stěžovatele, že by odkladný účinek neznamenal žádnou závažnou újmu pro žalobce, protože se nahlédnutí do spisu domáhá již od r. 2002, je poměrně zjednodušující. Možnou újmu na straně žalobce není možné takto bagatelizovat.

[15] Případy přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného je možné dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vázat toliko na výjimečné případy, kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a která nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Nejvyšší správní soud uvedl ve své judikatuře příkladmo případy, kdy může dojít k ohrožení důležitého veřejného zájmu: vrácení řídicího oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku (srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, sp. zn. 2 Ans 3/2006 – 49).

[16] Pokud by byla existence komplikované procesní situace sama o sobě újmou, která by současně znamenala bezprostřední ohrožení důležitého veřejného zájmu, musel by být odkladný účinek přiznáván téměř ke každé žádosti žalovaného správního orgánu, jehož rozhodnutí bylo zrušeno krajským soudem či kterému mu byla uložena povinnost vydat rozhodnutí či osvědčení ve smyslu § 79 a násl. s. ř. s. Taková eventualita by byla v rozporu se smyslem a účelem odkladného účinku kasační stížnosti, jakož by uvedený přístup způsobil nerovnost stran, tj. porušení § 36 odst. 1 s. ř. s. Tato nerovnost by spočívala v tom, že žalobce by dosáhl přiznání odkladného účinku za skutečně výjimečných okolností a po náročném prokazování intenzity jeho újmy oproti ostatním účastníkům, kdežto žalovanému by stačilo k dosažení odkladného účinku jeho kasační stížnosti, že jeho rozhodnutí bylo zrušeno krajským soudem a věc mu vrácena k dalšímu řízení či mu byla uložena povinnost vydat rozhodnutí či osvědčení ve smyslu § 79 a násl. s. ř. s., ačkoliv se s napadeným rozsudkem krajského soudu neztotožňuje. Naopak taková nerovnováha mezi stranami by byla v rozporu s principy demokratického právního státu.

[17] Stěžovatel neprokázal naplnění první z podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. jemu hrozící újmy. Za této situace již není třeba zkoumat naplnění ostatních zákonných předpokladů pro přiznání odkladného účinku dle § 73 odst. 2 s. ř. s., tedy disproportionálnost případné újmy a absenci rozporu přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem. Z tohoto důvodu je nadbytečné zabývat se naplněním dvou zbylých podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[18] Tímto usnesením soud nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

[19] Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených vyhodnotil, že nebyly naplněny požadavky § 73 odst. 2 s. ř. s., ve spojení s § 107 s. ř. s., a proto kasační stížnosti stěžovatele nepřiznal odkladný účinek.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2017

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu